

ABSTRAKT

Diplomová práce je příspěvkem k výzkumu nářečí češtiny v jazykových enklávách v zahraničí. Cílem práce je popis jazyka české menšiny v obci Repinka a jejím okolí (Voskresenka, Novohrádka) v Rusku, v Omské oblasti (Kalačinském rajónu), a to v těchto jazykových rovinách: hláskoslovné, tvaroslovné, syntaktické a okrajově také lexikální. Vzhledem k tomu, že lidé mladších generací už česky vůbec nemluví, byl výzkum zaměřen pouze na mluvu nejstarších generací, tedy osob starších pětapadesáti let.

V úvodu práce se autorka zabývá dějinami českých vystěhovalců do oblastí bývalého carského Ruska. Více se zaměřuje na oblasti, které nějak souvisejí s emigrací na Sibiř. Dále popisuje dosavadní výzkumy, které byly provedeny v české komunitě v Omské oblasti. Přináší informace o tamních nositelích českého jazyka.

Tato jazyková enkláva u nás nebyla nikdy popsána, doposud se jí zabývali pouze badatelé z Ruské federace. K práci byly použity přepisy nahrávek mluvených projevů a zápisy modliteb, v nichž byla čeština zaznamenána cyrilicí. Výsledky výzkumu jsou vysvětleny postupně pro každou jazykovou rovinu. Pozornost je věnována zejména jevům, které umožňují zařazení tohoto nářečí do některé z nářečních skupin českého jazyka, a prvkům ovlivněných cizími jazyky (zejména ruštinou, méně pak ukrajinštinou).

V závěru práce jsou shrnuty zjištěné poznatky. Západosibiřské nářečí češtiny lze na základě sebraného jazykového materiálu zařadit do severovýchodočeské nářeční skupiny.

KLÍČOVÁ SLOVA

česká jazyková enkláva, dialektologie, Rusko, Sibiř, Omsk, Repinka, Novohrádka, Voskresenka, severovýchodočeská nářeční skupina, rusismy, germanismy, vlivy ukrajinštiny